

۲۰۲۳/۰۸/۰۷

عزیز الله کهگدای، جغرافیه / ولایت

معرفی ولایت «میدان وردک» در قاموس کبیر افغانستان

قاموس کبیر افغانستان در کنار ارائه بسی مطالب مهم اجتماعی و معلومات در باره آثار و ابنیه تاریخی، به معرفی زیرساختهای اقتصادی نیز می پردازد. از آن جمله به شناختاندن بند های آبگردان و بند های برق، بنادر، فابریکه ها، فارمهای بزرگ زراعتی و جنگلها، پروژه های آبیاری، مالداری، خطوط مواصلاتی، معادن، منابع انرژی و غیره در این سلسله در ذیل به معرفی ولایت «میدان وردک» پرداخته می شود.
نوت: با شمول ولایت «میدان وردک» همه ولایات افغانستان در قاموس کبیر افغانستان گنجانیده شده اند.

ولایت میدان وردک از ولایت های خوب افغانستان با مرکزیت میدان شهر در شرق کشور موقعیت دارد. از طرف شمال با ولایات پروان و بامیان، شرق با ولایت کابل، جنوب شرق با ولایت لوگر و از جانب جنوب غرب با ولایت غزنی محدود است. در تشکیلات اداری افغانستان سال ۱۳۱۳ش میدان و وردک مربوط حکومت کلان لوگر ولایت کابل بودند که وردک حکومتی درجه ۲ و دارای علاقه داری جغتو بود. میدان حکومتی درجه ۲ و علاقه داریهای جلریز و نرخ مربوط آن بود.

قابل یادآوریست که تقسیمات ملکی افغانستان در سال ۱۲۹۹ش به پنج ولایت، ۴ حکومت اعلی به ترتیب ذیل تقسیم شده بود
ولایات کابل، قندهار، هرات، ترکستان و قطغن و بدخشان <
حکومات اعلی :

مشرقی، جنوبی، فراه و میمنه بود. در ۱۳۰۳ش تشکیلات اداری افغانستان، ولایات و حکومت اعلی به حکومت های کلان، حکومت محلی و علاقه داری ها منقسم شد (کتاب افغانستان در ۵۰ سال اخیر). در سال ۱۳۰۹ش تغییرات کمی در تقسیمات ملکی کشور آمد. در ۱۳۴۳ش تقسیمات ملکی به ۲۸ ولایت تبدیل گردید. و اخیراً تقسیمات اداری به

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

۳۴ ولایت منقسم گردید و میدان وردک یکی از ۳۴ ولایت افغانستان قبول گردید. همچنین ولایت میدان وردک نیز به نورستان کوچک یاد میگردد.

ولایت میدان وردک به ۸ ولسوالی و ۱۹۳۷ قریه تقسیم شده، که ولسوالی مرکز بهسود با جمعیت ۱۳۴۸۵۲ نفر پُر جمعیت ترین ولسوالی آن میباشد.

ولایت میدان وردک که با دریا های کابل ولوگر آبیاری میشود، دریای چک در عرض راه از آب دره های شمال غرب معاونت گرفته، وادی میدان وردک را از شمال غرب به جنوب شرق دنبال میکند، آنگاه از شیخ آباد به لوگر می گذرد و بالاخره به دریای کابل میریزد (قاموس جغرافیایی افغانستان) دره های این ولایت فوق العاده حاصلخیز بوده، محصولات مهم آن غله جات و چوب است. شاهراه میدان وردک، کابل و قندهار را وصل میکند. در این ولسوالی ۷۵% مردم آن باسواد هستند و اکثراً در کابل وظیفه دارند، در این ولایت ذخایر زیادی از آهن، لیتیم، سنگ مرمر و سنگ سلیت وجود دارد. همچنین معادن طلای راش، یاقوت شاه کابل، زمرد بادامی، فیروزه اندر، آهن منگسک، مس، قلعی، سرب، کرومیت و ذغال سنگ میباشد (وزارت معادن و پترولیم).

در دوره های کوشانیان دیانت بودایی ترقی نموده، سرتاسر افغانستان را فرا گرفت و معابد مزینی از خود به یادگار گذاشتند که نمونه آن در ولایت میدان وردک نیز وجود دارد.

ازنگاه جغرافیایی قسمت های زیاد ولایت میدان- وردک تحت سطریره سلسله کوه بابا قرار داشته و سرچشمه بزرگترین دریا های افغانستان مانند دریای کابل و هلمند در همین ولایت است. بند برق معروف چک بر روی دریاچه جلگه و جغتو ساخته شده است، که علاوه بر استفاده ولایت میدان وردک در لایت کابل نیز از آن استفاده میشود.

این ولایت علاوه بر شاهراه کابل - قندهار، به سمت هزاره جات و ولایات های همجوار، جاده های خوبی نیز دارد. جنگلهای وافر با درختان مثمر و غیرمثمر که ساحه آن به ۲۰۰ جریب مساحت میرسد. اهالی ولایت میدان- وردک زارع و به تربیه حیوانات مصروفیت دارند و بعضاً درکابل و دیگر ولایات ماموریت دارند و برخی به تجارت و فروش گاو و گوسفند و محصولات ارزانی نیز می پردازند، که اقتصاد خانواده ها از همین طریق تأمین میگردد. علاوه بر غله جات، میوه جات و بادام کوهی ساحات جنگلی این ولایت را تحت پوشش قرار داده است. در سال ۲۰۱۴م اولین پارک صنعتی در وردک تهادب گذاری شد، که ۲۰۰ جریب را دربر گرفت که به منظور تأسیس فابریکات تولیدی سرمایه گذاری کنند (خبرگزاری دوبچه ولی).

در ولسوالی های مختلف ولایت میدان وردک هفت بند آب وجود دارد، که با اعمار آن هزاران جریب زمین این ولایت آبیاری میشود. در حدود ۴۵۰ مکاتب ذکور و اناثیه، موسسه تحصیلات عالی و انستیتوت دارد. کذا نهادهای ادبی و فرهنگی و اتحادیه ها نیز فعالیت دارند. علاوه بر آن مشاعره گل سیب همه ساله در این ولایت تجلیل میشود (خبرگزاری پژواک). رسانه های مطبوعاتی در ولایت میدان وردک شامل هفته نامه ها، و نشراتی به زبانهای دری و پشتو، رادیو، تلویزیون ذلا و ماهنامه ها در ده سال گذشته آغاز شده اند (خبرگزاری پژواک). سپورتهای و شماری از بازی های دیگر به شمول کرکت و فوتبال در این ولایت به خوبی رشد کرده است. پنج سال قبل گروهی بازسازی ولایتی کشور ترکیه یک استدیوم سپورتهای بزرگ در ولایت میدان - وردک اعمار نموده است .

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپیکنی د لیکنیزې ښې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ